

теріалом для комедії "Отак загинув Гуска", підказало сюжет комедії "Хулій Хурина". Саме на цьому й акцентує регіональний словник, але це вже не просто краєзнавча деталь, а поглиблення літературознавчого дослідження спадщини письменника (див. статтю: Л. Куценко. Микола Куліш у Зінов'євську // Слово і час. — 1992. — № 4). Так само цікавою є інформація про те, що у романі Я. Івашкевича "Честь і слава" події частково розгортаються в місті його гімназичної юності Єлисаветграді. Саме на таких моментах і акцентує словник стосовно тих письменників, які лише частково причетні до області — згадуються праці або твори, життєві обставини, що мають пряме відношення до даного краю. І так само подано й літературу про них. Статті ж про письменників-земляків представлені по можливості ширшою бібліографічною довідкою. Повнішими є статті і бібліографія про тих літераторів, чиї імена раніше не були відомі широкому загалові.

На жаль, роботу над словником було регламентовано чітко визначеним обсягом (не більше 8 друкованих аркушів), що суттєво позначилося на інформативній якості статей.

Д. Струк

ПРО ВИДАННЯ "ENCYCLOPEDIA OF UKRAINE"

"Encyclopedia of Ukraine" була задумана як переклад 10-томної "Енциклопедії українознавства", що її почало готувати НТШ у Європі під редакцією професора Володимира Кубійовича в 50-х роках. Праця над "Encyclopedia of Ukraine" почалася в 1975 р., ще до закінчення "Енциклопедії українознавства", і скоро з'ясувалося, що це не переклад, а адаптація україномовної енциклопедії. "Encyclopedia of Ukraine" — це 5-томне видання. Містить близько 17 тисяч статей. Статті діляться на п'ять груп: перша — статті про Україну: фізичний опис (географічні і геологічні статті, про ґрунти, флору і фауну, клімат і гідрографію), археологія, історія, право і юридичні студії, мовознавство, літературознавство, освіта, мистецтво, театр, музика, економіка тощо; друга — статті-огляди про різні наукові галузі в Україні, в т. ч. природознавчі науки — антропология, археологія, ботаніка, хімія та економічні науки; третя — великі статті про регіони України, де подано опис природи даного регіону, його історію, економіку і культуру, до них додано спеціальні карти; четверта — статті про відносини України з іншими державами і зв'язки українців з іншими народами та діяльність чужинців в Україні і українців у інших державах; п'ята — статті про персоналії, місцевості, історичні й політичні події, періоди, інституції і організації. Всі більші статті (понад 25 рядків друку) підписані і часто вміщують

бібліографію.

"Encyclopedia of Ukraine" створювалася впродовж 18 років, з 1975 до 1993. Фінансувалася на громадські кошти і за допомогою Канадського інституту українських студій та Канадської фундації українських студій. Засновником і головним редактором перших двох томів був професор В. Кубійович. Після його смерті головним редактором став академік Данило Гусар-Струк. Над статтями працювало близько 30 галузевих редакторів і близько 100 авторів. Усі ці фахівці працювали безплатно. Крім головного редактора, створено і редакційну раду, яка була дорадчим і допоміжним органом для головного редактора.

Завданням Енциклопедії було подати якнайоб'єктивнішу і найширшу інформацію про всі аспекти України і українців. Багато зусиль пішло на підготовку списку запланованих статей. Створювався список на підставі пропозицій спеціалістів різних галузей. Відтак список переглядала редколегія і схвалювала, визначаючи при тому орієнтовний обсяг кожної статті. Обов'язком галузевого редактора було підготувати статті з його спеціальності. Він міг їх написати сам, замовити авторам статті про персоналії, відіслати на підготовку до бюро енциклопедії в Торонто, де працював штаб із шести фахівців, які писали і редагували статті. І статті, підготовлені в бюро, і статті, що надходили від редакторів, проходили 8-гранне редагування, тобто кожен статтю перечитали 8 разів і стільки ж разів кожен статтю доопрацьовували перед остаточним варіантом. Після 7-ї обробки кожен статтю надсилали авторові на перевірку і зауваження. Всі більші і підписані статті надсилали фахівцям на рецензування. Під час складання списку статей було підготовлено методичні розробки і критерії добору матеріалу. Загальне обмеження щодо змісту полягало в тому, що роботу було заплановано на 5 томів по 1000 сторінок кожний. Отож необхідно було відібрати тільки найважливіше з кожної галузі.

Редакція звертала увагу на вірогідність інформації (всі факти, подані автором, по можливості, були звірені) і на об'єктивність представлення. Факти мали говорити самі про все; уникали всіх зайвих епітетів і авторських оцінок. З персоналії обирали тих, які в даній галузі досягли визначного і помітного рівня. Карти і ілюстрації підбирали для пояснення тексту за загальним критерієм, що "одне фото варте 1000 слів опису". У статтях про художників намагалися дати репрезентативну ілюстрацію творчості замість фотографії художника.

Всі карти були спеціально виготовлені для цього видання. Інший ілюстративний матеріал брали з різних джерел. Більшість статей було написано англійською мовою. Деякі були написані українською мовою і перекладені на англійську. І ті і інші пройшли англійську мовну редакцію у видавництві Торонтського університету, де читали

статті люди, які не знали української мови.

Незважаючи на те, що Енциклопедія з'явилася 1993 р. (останні три томи, перший — 1984, другий — 1988), вона ще й досі є єдиним всеохоплюючим об'єктивним джерелом знань про Україну англійською мовою. Звичайно, необхідно підготувати додатковий том, щоб осучаснити видання, особливо по відношенню до перших двох томів, які вийшли друком до відновлення незалежності України. Поки що готується іменний покажчик до 5 томів, що значно поповнить інформативність "Encyclopedia of Ukraine". Після появи покажчика і додаткового тому буде підготовлено нове видання на CD. Тоді "Encyclopedia of Ukraine" стане ще доступнішим джерелом повних і об'єктивних знань про Україну.

Г. М. Юхимець

ДОСВІД БІОГРАФІЧНИХ ТА ІКОНОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ Д. О. РОВИНСЬКОГО

Ім'я Дмитра Олександровича Ровинського добре відоме дослідникам історії культури та образотворчого мистецтва. Д. О. Ровинський — видатний російський державний діяч, юрист, дослідник історії, культури, образотворчого мистецтва, іконографії, почесний член Петербурзької АН (з 1883) та Петербурзької АМ (з 1870). Народився 16(28).1824 р. у родині московського чиновника. Після навчання в училищі правознавства він зробив блискучу кар'єру юриста, пройшовши шлях від секретаря Сенату до прокурора, голови карного департаменту судової палати до сенатора карного касаційного департаменту. Сучасники відзначали його колосальну енергію, працездатність, чесність, принциповість, точність у роботі. Помер 11(23).06.1895 у Бад-Вільдунгені (Німеччина).

Колекціонував твори графічного мистецтва, вивчав і науково систематизував їх. Д. О. Ровинський, незважаючи на великі власні витрати, зібрав і опрацював десятки тисяч гравюр, видав низку фундаментальних праць, серед яких світового визнання: "Історія російських шкіл іконописання до кінця XVII століття" (1856), "Російські народні картинки" (1881—83), "Докладний словник російських гравірованих портретів" (1886—89). Написав монографії про творчість видатних російських граверів Є. П. Чемесова, М. І. Уткіна, а також "Повне зібрання гравюр учнів Рембрандта та майстрів, які працювали у його манері". Праці Д. О. Ровинського відзначаються вражаючою повнотою зібраного матеріалу, докладністю описання кожної гравюри з поданням багатьох фактичних відомостей про автора, історію створення, зміст зображеного та надзвичайно високим для свого часу науковим рівнем.